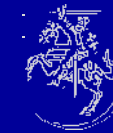

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

Šilumos paskirstymo metodai, jų rengimo ir taikymo problemos

Juozas Mockevičius

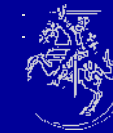
2009 m. kovo 13 d.

• TEISINĖ BAZĖ

- Civilinis kodeksas;
- Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymas;
- Ūkio ministro patvirtintos taisyklės;
- Aplinkos ministro patvirtinti teisės aktai;
- Komisijos patvirtinti teisės aktai:
 - Metodų rengimo ir taikymo taisyklės;
 - Maksimalios šilumos suvartojimo normos šildymui;
 - Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvai.

Komisijos rekomenduojami metodai

- Rengiami ir taikomi kai šildymo ir kv sistema įrengta pagal projektą ir atitinka privalomuosius reikalavimus.
- Nr. 1 - įvade įrengti du šilumos apskaitos prietaisai;
- Nr. 2 – butuose įrengti šilumos punktai su apskaita;
- Nr. 3 – individualus reguliavimas ir individuali apskaita ;
- Nr. 4 – pagal plotą su šilumos apskaita įvade;
- Nr. 5 – šiluma bendrojo naudojimo patalpoms šildyti;
- Nr. 6 – individualus reguliavimas ir dalikliai;
- Nr. 7 – individualūs normatyvai kv pašildymui;
- Nr. 8 - trivamzdė sistema (Kaunas, Šilainiai);
- Nr. 9 – individualūs normatyvai kv pašildymui ir cirkuliacijai

Komisijos rekomenduojamų metodų projektai

Peržiūrimi:

- Nr. 1 - įvade įrengti du šilumos apskaitos prietaisai:
- A variantas – prietaisai įrengti lygiagrečiai (Visaginas);
- B variantas – prietaisai įrengti nuosekliai.

Nauji:

Nr. 10 – Panevėžio miesto atvirai karšto vandens tiekimo sistemai;

Nr. 11 – su individualiu šildymo reguliavimu ir apskaita, tačiau vonių šildytuvai prijungti prie šildymo sistemos.

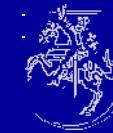
TAČIAU... Kas pasakytų:

1. kiek namų atitinka projektus, privalom. reikal.?
2. kiek parengta rekonstrukcijos (renovacijos) projektų?
3. kiek užfiksuota statybos bei rekonstrukcijos pažeidimo atvejų, kokio dydžio baudos bei kiek jų išieškota?
4. karštas vanduo ar “kompleksinis produktas”?
6. koks karšto vandens butuose apskaitos patikimumas:
 - metrologiniu požiūriu;
 - metodiniu požiūriu:
 - a. nesutampa šilumos ir Kv deklaravimo laikas;
 - b. Kv normatyvai yra tik gyventojui (Klaipėda turi m²)
 - c. kiek yra būdų vogti šilumą bei karštą vandenį?

TODĖL...

Vartotojų siūlomų metodų rengimas ir taikymas

Rengiami ir taikomi netipinėse sistemose, kai sutartimi nustatytos kitos tiekimo – vartojimo ribos ar šilumos apskaitos schemos (Taisyklių 3 punktą)

VVTAT prie Teisingumo min 2006-12-06 nutarimas Nr.10-236:
vartotojų vardu siūlyti derinti su Komisija ir organizuoti šių bei Komisijos rekomenduojamų metodų taikymą gali:

- bendrija;
- jungtinės veiklos sutartimi įgaliotas asmuo;
- savivaldybės skirtas administratorius.

Savavališkai atlikta rekonstrukcija turi būti atstatyta arba bendrasavininkiai turi priimti sprendimą dėl pastato ar jo dalies šildymo ir Kv sistemos rekonstrukcijos įteisinimo (Taisyklių 10 punktą).

Suderinti vartotojų siūlomi metodai

- Nr. 1V - sumaišyti stovai (519 DNSB);
- Nr. 2V - papildomi šild. priet. bei nevienoda cirkuliacija;
- Nr. 3V - skirstoma per ilgesnį, nei mėnuo, laikotarpį;
- Nr. 4V - bendrojo naudojimo šiluma skirstoma proporcingai jos reguliuojamam suvartojimui;
- Nr. 5V - įrengti papildomi šildymo prietaisai;
- Nr. 6V - vienas šilumos punktas dviem namams;
- Nr. 7V - dalikliai, pap. šildymo ir Kv. prietaisai, grind. š.;
- Nr. 8V - du šilumos apsk. prietaisai, pap. š. ir Kv. priet.;
- Nr. 9V - kintama šiluma Kv. pašildymui, pap. š. priet.;
- Nr. 10V- pastate vieni biurai, šilumos apskaita įvairi.

vartotojų siūlomo metodo projektas

Mokesčio už gamtines dujas autonominiam šildymui skaičiavimo metodika, taikoma DNSB “Radvilėnai”

1. termofikacinio vandens, patenkančio į butą debitas reguliuojamas bei matuojamas paprastu Kv skaitikliu;
2. gamtinių dujų sąnaudos šildymui skirstomos į reguliuojamas ir nereguliuojamas;
3. nenustatyta šilumos kaina bei neįrengta jos apskaita.
4. paskirstymo faktinių duomenų analizės rezultatai:
 - - reguliuojamų ir nereg. sąnaudų santykis 0,7:0,3;
 - - reguliuojamų max./min. sąnaudų santykis 4-18.
 - **Išvada:**
Pigu ir pakankamai tikslu.

vartotojų siūlomo metodo projektas

- **Dviem pastatams, turintiems bendrą šilumos punktą**

Esama tvarka:

- meras 1992 m. potvarkiu leido atjungti negyvenamas patalpas;
- 4 butų (371 m²) šiluma šildymui apskaitoma. Komer. pat. (408 m²) galia šildymui **100 W**;
- perskaičiavus 1 m² - sąnaudos skiriasi **100 kartų**;

Gyventojai parengė metodo projektą

Tačiau,

kaip rasti optimalų sprendimą, kai pastatai niekaip neadministruojami?

Šilumos šildymui individualaus reguliavimo ir paskirstymo dalikliais metodai

1. Modernu, leidžia taupyti šilumą, įrengimas bei priežiūra kainuoja pigiau nei šilumos apskaita kiekviename bute;
2. tokių pastatų šalyje yra vos 190 (0,5 proc. nuo 40000); tačiau skundų gaunama neproporcingai daug;
3. Taikomi keli su Komisija nesuderinti metodų variantai, kuriuose:
 - ne visada taikomas koeficientas Klaf ;
 - neribojamas perdėtas taupumas ar nesąžiningumas, todėl reguliuojamų sąnaudų max/min skiriasi iki **400 kartų**.

Pasiūlyta metodus pataisyti bei teikti derinti Komisijai.

vartotojų siūlomo metodo projektas

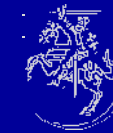
- Mokesčio už suvartotą šilumą , tiekiamą iš autonominės katilinės, apskaičiavimo metodika, taikoma DNSB “Pušelė”, “Energetikas”, “Lazdynas”
1. vasarą Kv kaina apskaičiuojama pagal sąnaudas;
 2. žiemą ir vasarą “gyvatuko” mokestis nustatomas bendrijos sprendimu;
 3. žiemą Kv kaina priimama artima AB “KE”;
 4. Žiemą šildymo sąnaudos apskaičiuojamos likutiniu principu bei paskirstomos proporcingai naudingajam plotui.

Metodų taikymas

1. pagal individualiai aptartas sąlygas, kai šildymo ir Kv sistema :
 - 1.1. atitinka projektą ir privalomuosius reikalavimus - pasirenkamas Komisijos rekomenduotas ar vartotojų siūlomas metodas;
 - 1.2. neatitinka projekto ir privalomųjų reikalavimų - sistema atstatoma arba įteisinama rekonstrukcija - pasirenkamas rekomenduotas ar siūlomas metodas;
 - 1.3. neatitinka projekto ir privalomųjų reikalavimui - sistema neatstatoma, rekonstrukcija neįteisinama – tokiai netipinei sistemai pasirinkamas **tam atvejui Komisijoje suderintas vartotojų siūlomas metodas**;
2. Pagal standartines sąlygas – tik Komisijos rekomenduoti metodai, **tačiau ar sistema atitinka projektą ir privalomuosius reikalavimus?**

Būtų gerai, jei būtų...

1. Daugiau dėmesio skiriama metodų viešinimui;
2. Skatinamas atskiro paskirstymo verslo formavimas;
3. Nedraudžiama skelbti šilumos paskirstymo rezultatus;
4. Neskatinama atsijunginėti atskiriems butams;
5. Siekiama dvinarės kainos įvedimo bei atsiskaitymo laikotarpio prailginimo nuo 1 mėn. iki 3, 6 ar 12 mėn.;
6. Priimami sprendimai dėl 10 metų besitęsiančios betvarkės karšto vandens tiekimo reglamentavime;
7. Priimami sprendimai, skatinantys DNSB kūrimąsi bei išplečiantys jų veiklą;
8. Pradėta reali pastatų renovacija. **AM duom. 2007-09-07 įgyvendinta 171, realizuojama 249 investicijų projektai už 280 mln.Lt. LŠTA duom. – pilnai renovuota-10 namų.**

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo naujienos

- 3 str. 3 punkte palikta nuostata apie Kv tiekimo konkur. pasirenkant tiekėją bei apsirūpinimo būdą;
- 15 str. - Kv apskaitos prietaisų aptarnavimo (įrengimo?) mokestį nustato savivaldybių tarybos, tačiau ribojamas viso šilumos kiekio paskirstymas;
- 25 str. pakartota nuostata dėl šilumos, tenkančios bendrojo naudojimo patalpų šildymui apmokestinimo, tačiau 29 str. numato atskirą šilumos bei karšto vandens, tenkančio bendrosioms reikmėms, apmokestinamą ŪM nustatyta tvarka.

KLAUSIMĖLIS. Ar tikslinga Kv rengti atskirą šilumos apskaitą (40 t. pastatų x 2 t. Lt = 80 mln. Lt) bei atskirus paskirstymo metodus?

Vartotojų skundų ir siūlymų apžvalga

Skundžiamasi:

- dėl “cirkuliacijos”, siekiančios iki 500 kWh/butui per mėn.;
- dėl šilumos, priskiriamos bendrų reikmių tenkinimui;
- dėl šilumos paskirstymo dalikliais;
- dėl buitinių ir komercinių vartotojų mokėjimų skirtingumo;
- vartotojų skundų dėl jų siūlomų metodų taikymo negauta, tačiau “sąlyginės tiesos” siekimas sukėlė kai kurių asmenų bei juos ginančių institucijų pasipriešinimą.

Skunduose siūloma:

- keisti šilumos apskaitos schemas;
- atsisakyti “cirkuliacijos”
- neapmokestinti bendroms reikmėms tenkančios šilumos.

Šilumos dalies bendrojo naudojimo patalpų šildymui nustatymas ir paskirstymas

Civilinio kodekso 4.76 straipsnis nustato, kad kiekvienas iš bendraturčių proporcingai savo nuosavybės daliai privalo apmokėti išlaidas jam išlaikyti ir išsaugoti.

- STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“ bendrojo naudojimo patalpoms priskiriamos laiptinės, sandėliai, rūšiai, rūbinės, prausyklos, skalbyklos, džiovyklos.
- Komisijos patvirtintame metode Nr. 5 pateikiami trys šilumos kiekio dalies bendrojo naudojimo patalpų šildymui nustatymo būdai: pagal metode pateiktą rekomendaciją, pagal pastato energetinio audito duomenis bei šalių susitarimu.
- Komisija kreipėsi į Aplinkos ministeriją, prašydama paaiškinti nešildomų laiptinių projektavimo ir įrengimo (ar pagal projektą įrengto laiptinės šildymo demontavimo) teisėtumo klausimą.

Aplinkos ministerijos išaiškinimo tezės

- Pastato šildymo sistemos turi būti suprojektuotos taip, kad atitiktų saugos ir higienos reikalavimus;
- Sveikatos apsaugos ministro patvirtinta higienos norma HN 42-2004 nustato, kad laiptinėse $t = +16-18$ laipsn. C;
- Pagal šią temperatūrą projektuojamos laiptinių vidinės ir išorinės sienos, butų išorinės durys;
- **Dėl nurodytų motyvų pagal projektą įrengtas laiptinių šildymas negali būti demontuojamas, tačiau**
- Vidines iki 3 –jų aukštų gyvenamųjų namų laiptines, išskyrus jungiančias rūšį ir pirmą aukštą, gali būti atviros (nešildomos).

Iki kito karto

- AČIŪ UŽ DĒMESĪ!